

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2175

ԱՅՏՈՒԾՈՅ

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ

ՄԵՐ ՄԵՂՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՏ. ՏՐ. ՆՕՐՄԸՆ ՄԱԳԼԱՌԻՏ

معارف عمومیہ نظارت جلیلیہی و مطبوعات ادارہ بیہ سی

رخصتیلہ نشر اولئشدر

رخصتنامہ تاریخی ۲۴ محرم ۱۳۲۰ و ۲۰ نيسان ۱۳۱۸

نومرو ۱۱ و ۲۲۰

مصاری آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولئهرق طبع اولئشدر

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1902

241

Մ-12

A1

12

ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՂՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ

ՄԵՐ ՄԵՂՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՏ. ՏՐ. ՆՕՐՄԸՆ ՄԱԳԼԱՈՒՏ

معارف عمومیہ نظارت جلیلیہ سی و مطبوعات ادارہ بیہدی

رخصتہ نشر اولنشدہ

رخصتہ نامہ تاریخی ۲۴ محرم ۱۳۲۰ و ۲۰ تیسان ۳۱۸

نومرو ۱۱ و ۲۲۰

مصارف آمریقان مسیوز شمکتی طرفندن تسویہ اولندرق طیم اولنشدہ

2012

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Յ. ՊՕՏԱՃԵԱՆ

1902

4 1007

010

ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՄԵՐ

ՄԵՂՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

“Միտքդ պահէ ան բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին քեզ անապատին մէջ պտըտցուց,” Բ Օր. Ը. 2:

Ընթերցող, ինձի թոյլ տուր հրաւիրել քեզ միտք պահել այն բոլոր ճամբան զոր քու Տէր Աստուածդ քեզ պտըտցուց անցեալ տարուան մէջ:

(1) Միտք պահէ անոր ողորմութիւնները: Հանդարտութեամբ աչքէ անցուր, որքան կրնաս, թէ Աստուած ի՞նչ պարգեւած է քեզի այն անցեալ ամիսներուն մէջ: Օրհնուած ես հարմարութիւնով: Եթէ օրհնուած ես այդ մասին, խորհած ես թէ ի՞նչ պարգև է շերժ մնալ ումանց կրած չարչարանքներէն, անհանգիստ տենդոտ գիշերներէն, երկար ձանձրալի ցերեկներէն, անընդհատ ցաւերէն, աշխարհիս մէջ բուժուելու անոյս վի-

2157-4-2.

38663-67

ճակէն: Խորհած ես այն ողորմութեան վրայ որով հոս առողջութիւն ունեցար, զերժ մնացիր մտային ճնշման չարչարանքներէ:

Վերահասու եղած ես Աստուծոյ այն ողորմութեան որով այս գեղեցիկ աշխարհը և այս կեանքը իր տեսարանով, իր երաժշտութեամբ և իր կապոյտ երկինքով վայելել կարող եղած ես, որով անցեալ ամառուան միջոցին երջանիկ եղար, երբ ժուռ կու գայիր ծովեզերքը, կը թափառէիր հովիտներուն մէջ, կ'անցնէիր դաշտերէն, և կամ հիացումով կը նայէիր հին բլուրներուն հոգմակոծ գագաթներէն: Մարմնի և մտքի առողջութիւն: Ոհ, ամէնուն հասարակ և յոյժ պատուական, և սակայն աւանդ, թէպէտ Աստուծոյ այս պարգևները կը վայելուին այնքան յաճախ, սակայն չեն նշմարուիր: Ուրիշ ողորմութիւններ ալ ընդունած ես քու ժամանակաւոր բարելաութեանդ հետ: Թերեւս այս տարուան սկիզբը (ինչպէս առաջուան շատ տարիներու սկիզբները) գործերդ շատ մութ կ'երեւնային քեզի և քու կիներուդ: Բայց Աստուած մինչև հոս օգնած է քեզի: Դուն թերեւս ոչ մէկ ատեն ունեցար աւելի լոյս քու շաղիկ վրայ քան զոր բաւական էր քեզի կարողացնելու համար յաջորդ քայլդ ապահովութեամբ առնելու, բայց այդ լոյսը երբեք կորսուած չէ մթութեան մէջ:

Վասն զի Աստուած այսպէս հաճած է կրթել իր ժողովրդին մէջէն շատերը: Թերեւս դուն կրնաս նաև միտք բերել մասնաւոր աղատումներ հիւանդութենէ, դրամական դժուարութիւններէ, միտք բերել նաև անակնկալ յաւելումներ սփոփանաց և օգտակարութեան միջոցներու զորոնք վայելած ես:

Միտքդ բեր քու վայելած ընկերակց ողորմութիւններդ, զորոնք աւելի անուղղակի կերպով ընդունած ես ուրիշներու միջոցով: Խորհէ այն ազգականներուդ և բարեկամներուդ վրայ: Զանա համրել զանոնք: Սկսէ անոնցմէ որոնք ամէնէն աւելի սիրելի են քեզի, և ասոնցմէ անցիր ուրիշներու, որոնք նուազ սերտիւ յարաբերութիւն ունին քեզի հետ, բայց որոնք տակաւին յարգի են, և համրէ զանոնք ամէնն ալ, եթէ կարող ես: Կը մնայ մէկը զոր քեզմէ զատել սպառնացաւ մահը անցեալ տարուան միջոցին: Կայ մէկը, կա՞ն շատեր որոնք մխիթարութիւն եղած են քեզի: Ի դերև ելած են քու երկիւղներդ նկատմամբ ուրիշներու ժամանակաւոր կամ հոգեւոր բարելաութեան: Սիրելիներ տրուած են քեզի անցեալ տարուան միջոցին, ինչպէս կ'ին մը, այր մը կամ զաւակ մը: Եթէ այս է ճամբան որուն մէջէն Աստուած քեզ անցուցած է անցեալ տարի, յիրաւի պէտք է

միտք պահել: Եւ անցողակի հարցնեմ, Արդեօք դուն երբեք կչուած ես թէ ինչ արժէք ունի մէկ հատիկ հարազատ ֆրիստոնեայ բարեկամ մը կամ ազգական մը: Ատիկա կըրնայ ըլլալ աղքատ, կամ ախտաժէտ, կամ խեղանդամ, կամ ծեր, և այնպիսի մէկը զոր աչխարհ կ'արհամարհէ, իբրև աւելի բեռ մը ընտանիքին վրայ, իբրև անոր արատը և կամ տկար կէտը, մինչ ուրիշ ազգական մը այնպէս հարուստ և տաղանդաւոր է, որ անոնց փառքը և զօրութիւնը և պարծանքը կը համարուի: Հաւատա, ընթերցող, եթէ տակաւին հասկցած չես, թէ բարեպաշտ բարեկամը Աստուծոյ ձեր ընտանիքին տուած ամէնէն պատուական պարգեւներէն մէկն է, մարգարէ՛ տան մէջ և հրեշտակ այցելու մը խոնարհ կերպարանքի ներքև, գաւազան՝ որու կրնաս կրթնիլ երբ տկար ես, բարձ՝ որուն վրայ կրնաս հանգչիլ երբ յողնած ես, հովանաւոր ծառ՝ կէսօրուան տաքութեան մէջ: Միքէ զֆրիստոս և սիրէ զանիկա, սիրէ Պարգեւիչը և պարգևը, որպէս զի մի գուցէ քեզմէ առնուի ան: Ինչպէս սաստիկ կը յարգէր մեծ առաքեալը մինչև իսկ միակ ճշմարիտ բարեկամ մը: Ինչպէս շնորհակալ եղաւ երբ Եպափրոզիտոս խնայուեցաւ իրեն: “Եւ յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մահուան մօտ,

բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր,” կը գրէ Պօղոս, “ չէ թէ մինակ անոր՝ հապա Ինձե՛ ու որ տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ:” Ոհ, այո: Մինչև անգամ ան որ երբորդ երկինքն ելաւ, անկարօտ չէր ֆրիստոնեայ բարեկամի մը պէս երկրաւոր մեծ օրհնութեան մը: Եթէ Աստուած տուած է քեզի այսպիսի ընկեր մը ուէ մասին մէջ այն ճամբուն որուն վրայ քեզ առաջնորդած է, այսպիսի ողորմութիւն մը պէտք է միտք պահել:

Եւ այդ բարեկամներէն ուէ մէկը ի ֆրիստոս ննջած է: Ուրեմն ողորմութիւն չէ՞ գիտնալը թէ անոնք տակաւին քու բարեկամներդ են, թէ՛ թէ՛ արթուն ըլլանք և թէ՛ քնանանք, (թէ՛ ողջ ըլլանք թէ՛ մեռած,) Անոր հետ պիտի ապրինք մէկտեղ: Ան կը տեսնէ զանոնք և մեզ, մեր սիրտերը և անոնցը միեւնոյն վայրկենին, և մենք կը տեսնենք և կը սիրենք, և կը խօսինք Անոր, զոր անոնք ալ կը տեսնեն և կը սիրեն հիմա աւելի կատարեալ կերպով, և կը տեսնեն պարզ և անծածկոյթ երեսով: “Երբեք Աստուծոյ շնորհակալ եղած ես,” կ'ըսէ Պէքսթըրը, “այն երջանկութեան համար զոր ֆրիստոսի հետ գտնուող բարեկամներդ կը վայելեն: Մենք դուն ուրեք կը խորհինք այսպէս ընելու վրայ: Կ'ողբանք անոնց վրայ, այդ բնական է, բայց վայելուչ

բան մըն է մեզի համար ուրախանալ անոնց հետ, և գովաբանել զԱստուած այնպիսի մեծ սէր ցուցած ըլլալուն համար անոնց: Առաքելը կ'ըսէ նաև, «Մենք... անոնցմով մէկտեղ...», Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք: Ուստի մէկզմէկ մխիթարեցէք աս խօսքերով:»

Բայց ասոնցմէ շատ ուրիշ ողորմութիւններ ընդունած չե՞ս: Խորհէ: Քու անմահ հոգիիդ համար բան մը ընդունած չե՞ս: Աստուած ցուցած չէ՞ քեզի համբերութիւն և երկայնմտութիւն: Քեզ կրթած չէ՞ այս անցեալ ամիսներուն մէջ հաւատարիմ պաշտօնեաներու կամ բարեկամներու ձեռքով: Դրդած չէ՞ քու ներսիդիդ քեզ իրեն բերելու և քեզ հոն պահելու: Խաղաղութիւն վայելած չե՞ս հաւատարով: Յաղթանակներ տարած չե՞ս քու անձիդ և մեղքի վրայ: Աստուծոյ հետ աւելի խաղաղ և յարատև ընկերութիւն վայելած չե՞ս: Բարիք չըրի՞ր երբեք: Աղօթքը ճշմարտութիւնով չմատուցուեցա՞ւ և կամ սիրով չպատասխանուեցա՞ւ: Ամէն բան անպտուղ և մեռած վիճակի մէջ էր: Ո՛հ, զգուշանանք Աստուծմէ մեզի շնորհուած հոգևոր ողորմութիւնները ուրանալու սուտէն: «Քէոր ըսեմ թէ անիկա չեմ գիտեր, ձեզի պէս ստախօս պիտի ըլլամ» (Յովհ. Ը. 55), ըսաւ մեր Տէրը: Հոգիին շնորհքները, անոնց ա-

մէնէն պզտիկն անգամ, յաւիտենական բարիքի առհաւատչեաներ և Աստուծոյ ամբողջ լիութիւնը վայելելու երաշխաւորութիւններ են:

(2) Բայց հոգիս պահելու վերջին «նի»: Աւաղ, մեզի համար քիչ վտանգ կայ զանոնք մոռնալու: Պայծառ օրերը կրնան դալ և երթալ առանց մեր ուշադրութեան, բայց մութ օրերը ամէնն ալ կ'արձանագրուին: Չենք կրնար մոռնալ թէ Տէրը կ'առնէ, բայց ինչո՞ւ համար նոյնքան վառվուռն կերպով չենք միտք պահեր թէ միևնոյն Տէրը կու տայ, և թէ երկու պարագաներուն մէջ ալ հաւասար պատճառ ունինք աղաղակելու, «Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը», միայն եթէ զանիկա տեսնենք: Չեմ հարցներ թէ ի՞նչ էին այս վիշտերը: Բաւական է որ անոնք իրական ըլլան քեզի, կամ անոնց որոնք քեզի հետ կապուած են «կենաց ծրարին մէջ»: Տաղակալի ժամանակ էր քեզի համար ճամբորդել անապատին մէջ, և աղէկ է միտք պահել ճամբուն այն մասը որուն մէջէն առաջնորդուեցար, որ նման էր մութ ձորի և մահուան շուքի:

(3) Եւ հոգիս պահելու վերջին «նի»: Մեղքն է որ մեզի համար կը դառնացնէ անցեալ ճամբորդութիւնը միտք պահել — ճամբուն վրայ այն յետադիմութիւնները և անկումները, անհոգութեամբ դէպի ետ դեղիւնները, ծուլութիւն-

ները, յամբ յառաջդիմութիւնները, ամէն տարեգլխի ուխտերուն ու առաջադրութիւններուն մոռացումը, կրօնական անփոյթ պաշտամունքները, աւրուած կիրակիները, ուրիշներուն բարիք ընելու կամ մեր բարիքները ընդունելու պատեհութիւններուն կորուստը, յապաղումի, ծուլութեան և անտարբերութեան պատճառաւ, դէպի մեր եղբայրը չսիրող և անձնասէր ոգիի արտայայտութիւնը նախանձով, բարկասրտութեամբ, բամբասանքով և չարակամութեամբ, Աստուծոյ՝ երկրի վրայ կատարած գործին համար քիչ աշխատութիւնը կամ քիչ զոհողութիւնը, կամ աղքատներու կամ “մեր մարմինին” ողորմութեան և օգնութեան համար որոնք պէտք ունին — համառօտիւ, ամէն մէկ բան որ կ'արգելէ յիշողութիւնը՝ նայելէ այն բաներուն վրայ որոնք անիկա կ'ուզէ որ ջնջուին յաւիտեան իր արձանագրութիւններէն: Այսու ամենայնիւ մեծ կարևորութիւն ունի ճամբորդութեան այս մասը միտք պահելը: Վասն զի ատիկա չէ այն ճամբան որուն մէջ Աստուած առաջնորդեց մեզ, այլ զանիկա մենք ընտրեցինք մեզի համար տգիտութիւնով և մեր կամքով: Լախոկա անոր վրայ, թէ փորձութենէ փախա՞ր թէ ոչ, թէ ի՞նչպէս գործածեցիր շնորհաց միջոցները, մտածէ այն օրերուն վրայ

որոնց մէջ ապրեցար առանց Աստուծոյ. կամ եթէ աղօթեցիր անոր, իբրև սովորութիւն աղօթեցիր, առանց երբեք իրական հաւատքի կամ սիրոյ. մտածէ այն օրերուն վրայ երբ դուն համարձակեցար ապրիլ առանց “Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքին,” և թէ ի՞նչպէս յանդգնեցար այսպէս դիմաւորել փորձութիւնները և պարտականութիւնները առանց Հոգիին: Մտածէ այն կիրակիներուն վրայ որոնք եկան և դացին առանց քու յառաջդիմելուդ, և քարոզներուն վրայ զորոնք պարապ տեղը լսեցիր, և հրապարակային պաշտամունքներուն վրայ որոնց մասնակցեցար դրսուանց միայն, առանց իրապէս օգտուելու: Մտածէ թէ ո՞րքան քիչ օգնութիւն ըրած ես ֆրիստոնեայ պաշտօնեաներուն և թէ հոգևորապէս ի՞նչ վհատութեան պատճառեղած ես անոնց քու հոգևոր պաղութիւնովդ: Մտածէ այն ժամանակին վրայ զոր ծուլութեամբ կորսնցուցիր ի սպառ և որ ալ ետ չկրնար դառնալ, և բոլոր այն բաներուն վրայ՝ որոնք կրնային կատարուիլ տգէտներու, վտացեալներու, չարերու, հիւանդներու և մահամերձներու, բարեկամներու և ազգականներու համար. որոնք առանց կատարուելու թողուեցան, և բնաւ չեն կրնար կատարուիլ հանդերձեալ աշխարհին մէջ: Մտածէ թէ ի՞նչ

ըսած է վարդապետդ, որ պիտի դատէ քեզ,
 “Ասով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ դուք
 շատ պտուղ բերէք:” — “Թէ որ մէկը կ'ուզէ
 իմ ետեւէս գալ, թող իր անձը ուրանայ, և
 ահա օր իր խաչը վերցընէ, ու իմ ետեւէս
 գայ:” — “Այն օր շատերը պիտի ըսեն, Տէր,
 Տէր, չէ՞ որ մենք քու առջևդ կերանք ու
 խմեցինք, չէ՞ որ դուն մեր փողոցներուն մէ-
 ջը սորվեցուցիր, չէ՞ որ մենք քու անունովդ
 շատ հրաշքներ ըրինք. և ես պիտի ըսեմ անոնց,
 ես ձեզ բնաւ չէի ճանչնար, մէկդի գացէք
 ինձմէ դուք ամէնքդ որ անօրէնութիւն կը
 գործէիք:” Մտածէ ասոնց վրայ հիմա այս
 ժամանակին մէջ, վասն զի օր մը պիտի ստիպ-
 ուինք մտածել, և եթէ այսպէս ընես, կրնաս,
 կը համարձակի՞ս ուրիշ տարուան մը մէջ մըտ-
 նել առանց թափելու քու սիրտդ խոնարհ
 խոստովանութիւնով, առանց դնելու քու
 բեռդ, իբրև մեղաւորներուն գլուխը, խաչին
 ոտքը, և աղաղակել, “Աստուած, ողորմէ ին-
 ծի մեղաւորիս,” “Ողորմէ ինձի, ով Աստուած,
 քու ողորմութեանդ համեմատ, և քու առատ
 գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանք-
 ներս:”

Հիմա պիտի ամփոփեմ ըսածներս քանի
 մը գործնական թելադրութիւններու ձևով.

1. Երբ աչքէ կ'անցնես քու վայելած ու

ղորմութիւններդ, խորհէ թէ ինչպէս կ'ազ-
 դուիս անոնցմէ: Գիտեմ որ դիւրին է ըսել
 և ճշմարտութեամբ ալ ըսել, “Շնորհակալ եմ
 Աստուծմէ անոնց համար:” Բայց ամբողջ ու-
 զին որով կը վայելուին այն ողորմութիւննե-
 ըր, կրնայ յոյժ անձնասիրական ըլլալ: “Մար-
 դուս կեանքը,” կ'ըսէ մեր Տէրը, “սոսոսոսոս
 ներս” — “եւ ինչպէս կ'ախուած չէ:” Ինչ ստաց-
 ուածք: Ուէէ աշխարհային բաներ: Ասոնք մեր
 կեանքն են, այսինքն մեր երջանկութիւնը
 կամ զանոնք մեր երջանկութեանը էական հա-
 մարիլ, ինչպէս մեր Տէրը կ'աւելցնէ, մար-
 դուս իրեն համար գանձ դիզել է, և ոչ թէ
 Աստուծոյ հարստանալ: Այս է այն արծաթ-
 սիրութիւնը, որ է կուսպաշտութիւն, և անչի-
 երկրպագութիւնը՝ անձին ծառայութիւնը ը-
 նող բանին միջոցով: Կը կարծես թէ մեր Հայ-
 րը իր ողորմութիւնները մեզի կը շնորհէ որ-
 պէս զի ասոնք մեզ հեռացնեն իրմէ և Աս-
 տուծոյ կեանքէն: Անիկա մեզ ամէն օր իր օրհ-
 նութիւններով կը բեռնաւորէ՝ որպէս զի մենք
 ամէն օր բեռնաւորի՞նք անձնասիրութեամբ,
 ունայնամտութեամբ, աշխարհասիրութեամբ
 և նման ընթացքներով, թէ որպէս զի մա-
 նաւանդ բեռնաւորինք հանդէպ անոր անձ-
 նական սիրոյ և յարման ուրախալի բեռով:
 Մտածէ ասոր վրայ: Ո՛չ ապաքէն Աստուած է

բոլոր պարգևներուն պարգևը, հոգիին բա-
 ժինը, սուրբերուն և հրեշտակներուն, այո,
 Յիսուս ֆրիստոսի պայծառ ժառանգութիւ-
 նը: Եւ ո՛չ ապաքէն բոլոր անոր ողորմու-
 թիւնները զորոնք կը վայելենք հոս, միայն
 կայծերն են այն անսպառելի Արեգակին, ու-
 լուն ճառագայթներուն մէջ պիտի բնակինք
 յաւիտեան, կաթիլներ՝ այն անհուն Աղբիւ-
 ըին որմէ պիտի խմենք յաւիտեան, վայելք-
 ներ արշալոյսին քանի մը վայրկեաններու մի-
 ջոցին, այն ցերեկուան՝ որուն արևը մարը պիտի
 չմտնէ, Եւ մենք պիտի փոխենք Արարիչը ա-
 րարածին հետ, իրականութիւնը ստուերին
 հետ, անհունը հունաւորին հետ: Ա՛նմիտ,
 եթէ այս գիշեր քու հոգիդ քեզմէ պահան-
 ջուի, որո՞ւ պիտի մնան այդ բաները զորոնք
 հաւաքեցիր: Ի՞նչ կ'ուզես ունենալ եթէ Աս-
 տուծոյ սէրը քու կեանքդ չըլլայ: “Արդ
 կ'ազաչեմ ձեզի, եղբայրներ, Աստուծոյ ո-
 ղորմութեամբը, որ ձեր մարմինները ընծա-
 յէք կենդանի զո՛հ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ հա-
 ճելի, որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը:” Ո՛չ ա-
 պաքէն անիկա քու Հայրդ է, և այդ պատ-
 ճառաւ քու սիրտդ կը պահանջէ: Ամէն բան
 պիտի կորսնցնեն՝ անհաւատութիւնով: “Ով
 Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, քանի անգամ քու
 տղաքներդ ժողովել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը

իր ձագերը թւերուն տակը կը ժողվէ, և
 դուք չուզեցիք:”

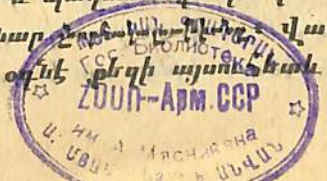
2. Երբ միտք կը բերես քու վերտ, միտք
 բեր ոչ միայն թէ ի՛նչպէս պահպանուեցար և
 մխիթարուեցար անոնց մէջ, այլ՝ որ բաղդատա-
 պէս աւելի կարևոր է, մտածէ թէ մինչև ո՛ր աս-
 տիճան իւրացուցած ես Աստուծոյ զանոնք զրկե-
 լուն նպատակը: Թերևս անոնց նպատակն է քեզ
 կատարեալ ընել փորձելով, կամ փորձել թէ
 անոր հաւատարի՛մ ես, և կամ արգելել չարը
 քու մէջդ և ուրիշներուն մէջ: Բայց երբեք մի
 մոռնար թէ բոլոր դասերուն դասն է սա որ
 մենք կամ ուրիշներ կե՛նս՝ գտնեն, և յաւի-
 տենական կեանք, այսինքն՝ ինչպէս ըսի,
 կեանք Աստուծոյ գիտութեան և սիրոյն, որ
 կը գոհացնէ և կը տեէ յաւիտեան, կամ
 եթէ արդէն գտած ենք, զայն ունենանք ա-
 լելի առատօրէն: Արդ, ինչ որ կը միտի
 մեզի զգացնելու, ինչ որ յաճախ կը կոչենք
 և կը կարծենք “մեր կեանքը,” կեանք չէ —
 ստակը, բարեկամները կամ երկրաւոր վա-
 յելքները չեն կրնար կշտացնել անմահ հո-
 գին, չեն կրնար անոր բաժինն ըլլալ յաւիտ-
 եան: — Ինչ որ մեզ կ'արթնցնէ այս երա-
 զէն և կը փարատէ խաբկանքը և մեզի կը
 գիտցնէ այդ ճշմարիտ կեանքին գերազան-
 ցութիւնն ու իրականութիւնը, պարտի ամե-

նաբարձր և ամենահարուստ օրհնութիւն ըլլալ է սակայն ի՞նչ բան վշտին չափ այսպիսի միտում ունի այս ամէնը կատարելու, կամ՝ նոյն իսկ այն հոգեկան փորձանքներուն չափ՝ որոնց համար այնքան կ'ողբանք։ Վիշտը, անտարակոյս մեծ է — յաճախ տառապանք է — նոյն իսկ աջ ձեռք կտրել, կամ աջ աչք հանել, բայց այդ գործողութեան միջոցով ձեռք բերուելու շահը անհաշուելի և անվախճան ու անսպառ է։ Սակայն ի՞նչ եթէ բոլոր բարիքը կորսուի՞ կուրութեամբ, տգիտութեամբ և անհաւատութեամբ։ Աւա՛ղ, աւա՛ղ, ի՞նչ պիտի ըլլայ հետեանքը եթէ մենք ալ տրտմամ երթանք ֆրիտոսէ, երբ ան սպառնայ մեր “չատ ստացուածք”ը առնել, թէպէտ անիկա այսպէս կ'ընէ անոր համար միայն որ նոյն իսկ այս կրթութեան միջոցով մեզ իրեն ետեւէն երթալու գրդէ, և խաչովը յաւիտենական կեանքը ժառանգենք։ Աւա՛ղ, երբ կրնայ ըսուիլ մեզի համար, “Տակաւին Տէրը ձեզի չէ տուած մինչև այսօր սիրտ մը որպէս զի զգաք, և աչքեր՝ որպէս զի տեսնէք, և ականջներ՝ որպէս զի լսէք, որպէս զի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը, ձեր Աստուածը։” Ո՛հ, երանի՛ թէ ան փնտռէր բարին, փնտռէր զԱստուած, փնտռէր Քրիստոսը՝ հետեւիլ, այն ատեն արդարև պիտի գար միսիթարութիւնը արեւմտեան Մեքսիկայի մը հետ։ Բայց

եթէ վշտի և տառապանքի այս վախճանը կը մերժուի, տառապողը կրնայ ստանալ թշուառ խաբուսիկ միսիթարութիւնը, զոր միայն կը փնտռէ, և վիշտը կրնայ անցնիլ, և ամէն կորուստ ըլլալ առանց շահ ձեռք բերելու, ամէն բան կրնայ ըլլալ գառնութիւն առանց քաղցրութեան մինչև որ արձակուի զարհուրելի վճիռը որ կը յայտարարէ թէ Աստուծոյ զանգ “այլապէս չի լսուի”։ “Անք Տէրը թողուցին, իսրայէլին Սուրբը անարգեցին ու ետ քաշուեցան։”

Դուք որ վշտի մէջ միսիթարութիւն ստացած էք, օրհնեցէք զԱստուած։ “Ով իմ անձս, օրհնէ Տէրը, ու ան ամէնը որ իմ ներսիցիս է՝ անոր սուրբ անունը։ Ով իմ անձս, օրհնէ Տէրը, և անոր բոլոր բարերարութիւնները մի մոռնար։ որ կը բաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ, ու կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ, որ կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն, և կը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գթութիւնով։” Թող անցեալին ի հոգևորս յիշողութիւնը նաև զօրայնէ քու հաւատքդ ապագային վրայ։ Երբ քու խընդրուածքներդ յայտնի կ'ըլլան Աստուծոյ, ազօթքներուդ և պողատանքներուդ հետ միասին, մի մոռնար ինչ որ քեզի այսօր հետ բանի մը նիկա պիտի օգնէ ինչ որ քեզի այսօր հետ բանի մը

38663-69

համար հոգ չընելու: Անոր տարաւ անդունդ-
ներուն և անապատին մէջէն, բաւական է
քեզի համար, և բնաւ քեզ պիտի չթողու,
ոչ ալ երեսէ պիտի ձգէ: “Անոնք որ քու ա-
նունդ գիտեն, քեզի պիտի յուսան:”

3. Բայց ի՞նչ այն մեղքերուն համար զո-
րոնք միտք կը բերես: Կը կարծես թէ զանոնք
ամէնն ալ միտք կը բերես: Բայց ոչ, անոնց
մէկ տասներորդն անգամ չես յիշեր: Սակայն
եթէ կարող ըլլաս թուարկել ամէն մէկ մե-
ղանչական խորհուրդ, խօսք և գործ զոր գոր-
ծած ես քու անցեալ կեանքիդ միջոցին,
մարդուս մէջ քուր անոնց անքի բան
կայ. քու սիրտը, ծուռ միտքը, որոնցմէ բոլոր
անոնք ծագում կ'առնեն: Ապականեալ ծա-
ւը աւելի գէշ է քան ծառի ունէ որոշ ունէ
քանակութեամբ պտուղ զոր անիկա արտադ-
րած է, մանաւանդ եթէ անիկա յաւիտեան
պիտի ապրի և արդիւնաբերէ: Յարաբուղիս
դառն աղբիւրը աստիճանով աւելի գէշ է քան
ունէ քանակութեամբ ջուր որ կրնայ առնուիլ
անկէ: Բայց ինչ որ գիտես և կը յիշես մեղ-
քին նկատմամբ, հարցնեմ թէ հիմա ի՞նչ է
գիտաւորութիւնդ: Մեղքի մէջ յարատեւել
և գուցէ կորսուիլ: Թէպէտ այս խորհուրդը
սոսկալի է, և սակայն շատեր պիտի միաբա-
նին քեզի հետ, եթէ այս է քու գիտաւո-

րութիւնդ: Վասն զի շատեր կը շարունակեն,
կը յարատեւեն մեղքի մէջ և կը կորսուին Աս-
տուծոյ գոյութեան պէս անտարակուսելի կեր-
պով: Ուրեմն պիտի թողո՞ւս որ տարին վեր-
ջանայ, և անտարրեր աչքով պիտի նայի՞ս բո-
լոր անոր մեղքերուն վրայ և պիտի աւել-
ցնե՞ս անոնց վրայ ուրիշ անապաշխար և վեր-
ջապէս դատաստանի համար կնքուած և վրձ-
ուած տարիներուն մեղքերը: Ի՞նչպէս պիտի
կանգնիս և մտիկ ընես երբ կարդացուի քու
ձեռքովդ գրուած այս կենսագրութիւնդ, թէ-
պէտ այնպէս անգիտակցաբար գրուած՝ ինչ-
պէս երբ քու լուսանկարդ կը քաշուի ադանց
քու գիտնալուդ: Կարդա անոր ամէն մէկ
երեսը, վերծանէ ամէն մէկ օրուան կեանքդ,
անոր առարկաներն ու շարժառիթները, և
հարցուր, “Ասո՞նք եղած են կեանքը այնպիսի
մէկուն որ կը հաւատար թէ կայ Աստուած
մը, որուն պատասխանատու էր ինք:” Յու-
ցուր միակ ապացոյց մը, և այնպիսի ապա-
ցոյց մը զոր ֆրիստոս ընդունի, տարուան բո-
լոր այս անցեալ տասներկու գլուխներուն մէջ,
ապացոյց սրտի մը որ կը սիրէր զԱստուած,
կամ ունէր Յիսուս ֆրիստոսի անկեղծ թէպէտ
անկատար հետևողի մը մէկ նշանը: Եւ եթէ
չես կրնար ասիկա ընել, պիտի թողո՞ւս որ
գիրքի այդ հատորը գոցուի յաւիտեան ա-

ուանց ողորմութիւն հայցող աղաղակի մը, աւանց պաղատելու Աստուծոյ որ Յիսուսի քաւիչ արիւնով որոնք ջնջէ այս երեսները, իրենց ամէն մէկ տողին մէջ “Յանցաւոր, մեղապարտ,” կը գռչեն: Չե՞ս որոշեր, մանաւանդ, այն շնորհքով որ ամէն ուղող համեստ մարդու կը տրուի, սկսիլ և գրել նոր հատոր մը, որ վկայ ըլլայ փոփոխուած կեանքի մը, և այլևս չգրուի այն ցանկին մէջ ամէն ինչ որ անձնասէր, երկրաւոր և մարմնաւոր է և որ աշխարհի մէջ առանց Աստուծոյ կամ Գրիստոսի է: Թող ըլլայ այսպէս, կ’աղաչեմ քեզի, ընթերցող, հիմա և յաւիտեան այս սոսկալի ստահակութիւնը քու Աստուծոյ հանդէպ թող վերջանայ: Վերջացուր սա տաղտկալի և ամօթապարտ պայքարը: Խաղաղութիւն ըրէ Աստուծոյ հետ և միտք բեր որ եթէ կը հաւատաս Յիսուսի, քեզի համար կայ ձրի թողութիւն, վերասին շնորհքի ընդունելութիւն և յաւիտենական փառք: Վասն զի Աստուծոյ ճամբաները մեր ճամբաները չեն, և անոր խորհուրդները մեր խորհուրդները չեն, “Եկէք ինձի, և ես ձեզ պիտի հանդիպեցնեմ:”

Եւ դուն որ որոշած ես մեղքէն հրաժարիլ, որ քու անձնական երջանիկ փորձառութիւնովդ գիտես թէ մեղքը քու րեք

չէ, թէ մինչ մարմինը կը պատերազմի հոգիին դէմ, հոգին ալ կը պատերազմի մարմինին դէմ, և յաղթութիւնը կը շահի աւելի ևս դիւրութեամբ մինչ երկար պայքարը կը շարունակէ, շնորհակալ եղիր Աստուծոյ և սիրտ առ: “Մեղքը վրանիդ պիտի չիշխէ, ինչու որ օրէնքի տակ չէք, հապա շնորհաց տակ:” Ըսէ մեր անյաղթելի Առաջնորդին խօսքը. “Քաջասիրտ եղէք. ես աշխարհին յաղթեցի:” “Մեծ է անիկա որ ձեր մէջն է:”

Այս նոր տարին ի՞նչ պիտի ծնանի քեզի համար: Հաւանականութենէ աւելի բան մըն է — գրեթէ ստոյգ — թէ իմ ընթերցողներէս մէկը Աստուծոյ պիտի ներկայանայ դեռ տարին չվերջացած. և այս յաւիտենական ճակատագիրը ի սպառ կնքուած պիտի ըլլայ: Հարցնենք ամէն մէկս աշակերտներուն հետ, “Տէր, միթէ ե՞ս եմ:” Եւ թող լոկ կարելիութիւնը թէ մեր օրերը վերջանալու կը մօտենան, առաջնորդէ զմեզ աւելի մեծ եռանդով մեր մնացած կեանքը մեր Աստուծոյն ծառայութեանը նուիրելու, այնպէս որ երբ գալ տարի կը հասնի աշխարհի, մեզ գտնէ, եթէ մեկնած ըլլանք անկէ, միտք բերելով մեր վայելած ողորմութիւնները Աստուծոյ աթոռին առջև, մեր վիշտերուն յաւիտեան անհետանալը, և

մեր մեղքերուն յաւիտեան ջնջուիլը . և եթէ
տակաւին հոս գտնուինք , մեզի պարգև-
ուած ողորմութիւններուն աւելի արժան կեր-
պով ապրած տեսնէ մեզ , մեր հոգևոր վիշ-
տերուն մէջ հաւատարիմ և բարի գտնէ , և
մեր մեղքերուն վրայ յաղթող հանդիսացած :

Ով Տէր , դուն ես մեզ ապաւէն ,
Յոյս եւ ասպար ամէն ատեն .
Երկիրս , աշխարհ դեռ չստեղծուած
Յաւիտենից դուն ես Աստուած :

Դուն մարդն փռչի կը դարձունես ,
«Մարդոց որդիք , դարձէք ,» կ'ըսես .
Բանգի առջիդ հազար տարին
Նման է երէկուան օրին :

Ձանոնք բոլոր անյայտ կ'ընես ,
Կ'ըլլան շուտ երազի մը պէս .
Առտուն աղուոր ծաղիկ կու տան ,
Բայց իրիկունը կը չորնան :

Մարդիկ քու ոյժըդ չեն ճանչնար ,
Ով Տէր , քեզմէ ալ չեն վախնար .
Մեր օրերուն թիւն սորվեցուր ,
Ու երկնային հանճար մեզ տուր :

2175

« Ազգային գրադարան

NL0028880

2117